

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

3

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Voi olla perusteltua, jos on selvitetty, että nykyainsäädäntö ei riittävästi muutoin velvoitteita anna.

Tavoite 2

1

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Kannatettavaa, samoin kuin muut asiaan liittyvät tavoitteet.

Tavoite 3

-

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

-

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

1

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

2

Lisähuomioita tavoitteesta 6

-

Tavoite 7

-

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

-

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

-

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

-

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

-

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

-

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Tavoite 15. Opiskelijat ja henkilöstö osallistuvat korkeakoulun toiminnan ja saavutettavuuden suunnitteluun ja kehittämiseen

Kannatetaan, Tanhua OKM (2020:20) teki kannatettavia ehdotuksia, joita voisi lisätä tähän:

- Arjen monikielisen työyhteisökulttuurin vahvistaminen järjestämällä henkilöstölle kielikoulutuksia
- Monimuotoisen yliopiston kieliperiaatteet kohtelevat sekä suomea että muita kieliä työskentelykielenään käyttäviä yliopistoyhteisön jäseniä yhdenvertaisesti. Kaikki keskeinen tieto on saatavilla myös englanniksi.

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Tavoite 16. Korkeakoulu edistää hyvinvointia ja avointa vuorovaikutusta: korkeakoulu on syrjinnästä, häirinnästä ja rasismista vapaa opiskelu- ja työpaikka

Kannatetaan, erityisesti johdon sitoutumista asiaan.

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Tavoite 18. Opiskelijoiden yksilölliset tarpeet otetaan huomioon henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa (HOPS) ja opiskelijoita tuetaan opiskelussa

Kannatetaan, sillä edellytyksellä, että HOPS-työ ja ohjaustyö otetaan huomioon nykyistä paremmin henkilökunnan työsuunnitelmia tehdessä ja työajassa.

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Tavoite 19. Opetus- ja ohjaushenkilöstö osaa ottaa huomioon opiskelijoiden moninaisuuden ohjauksessa, opetuksessa ja osallisuuden tukemisessa

Kannatetaan, korkeakoulutusmahdollisuuksien laajentuminen erilaisille opiskelijaryhmille, jatkuva oppiminen, globalisaatio ja koulutuksen kansainvälistyminen haastavat tieteentekijät jatkuvasti kehittämään korkeakoulutuksen sisältöjä, pedagogiikkaa ja omaa osaamistaan. Digitaaliset toteutukset vaativat ammattitaitoista asiantuntijahenkilöstöä niin IT-palveluissa, kirjastoissa kuin avoimissa oppimisympäristöissä. Saavutettavuus on varmistettava riittäväillä tukipalveluilla, jotka huolehtivat teknisistä rutiineista ja avustavat pedagogisissa ja teknisissä ongelmissa – tarvittaessa kädestä pitäen. Esimerkiksi verkkoluentojen tekstittäminen ei ole opetushenkilöstön työn ydintä, vaan saavutettavuus on varmistettava riittäväillä resursseilla. Parhaimmissa malleissa korkeakoulu tarjoaa opetushenkilöstölleen valmiin studion henkilöstöineen virtuaaliopetuksen toteutusta varten. Tällöin opettaja saa keskittyä työnsä ytimeen. Opetushenkilöstö tarvitsee myös mahdollisuuksia hankkia digipedagogista osaamista, joka tukee uusien opetusmuotojen kehittämistä. Opetushenkilöstöllä on lisääntyvä tarve perehtyä uusiin välineisiin ja tapoihin opettaa.

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

Tavoite 20. Opiskelija saa tarvitsemansa tuen ja ohjauksen, yksilöllisiä järjestelyjä ja hyvinvointia tukevia palveluita kaikissa opintojen vaiheissa.

Kannatetaan. Keskeisiä toimijoita opiskelijoiden ohjauksessa ovat yliopistojen opettajat. Opintojen ja opiskelijoiden ohjaus on keskeinen osa opetus- ja tutkimushenkilöstön työtä, opintoneuvonta on opintohallinnon tehtäviä. Ohjaus tehdään tiiviissä yhteistyössä opintopalveluiden kanssa. Tutkimus- ja opetushenkilöstö on avainasemassa siinä, miten opiskelijat sitoutuvat omaan alaansa. Opintoneuvonta tukee opiskelijoita yleisissä opiskeluun liittyvissä kysymyksissä, ja lisäksi opintopsykologipalveluita tarvitaan mahdollisissa vakavammassa opiskelutaitoihin liittyvissä ongelmissa. Tieteentekijät pitävät tärkeänä moniammatillista yhteistyötä opiskelijoiden ohjauksessa ja neuvonnassa. Eri henkilöstöryhmät muodostavat yhdessä opiskelijoita opintopolulla tukevan verkoston.

Tavoite 21

-

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

-

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

-

Lisähuomioita tavoitteesta 23

-

Tavoite 24

-

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

-

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

1

Lisähuomioita tavoitteesta 26

Tavoite 26. Henkilöstön osaamista arvioidaan ja kehitetään vastaamaan yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumista opiskelijavalinnoissa

Kannatetaan, on työnantajan vastuulla järjestää riittävää koulutusta tähän henkilöstölle.

Tavoite 27

-

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

-

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

-

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

-

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

Tavoite 31. Korkeakoulun kirjastopalvelut ovat saavutettavia

Tieteentekijöiden Informaatioalan Akateemisten mukaan tilanne vaihtelee eri yliopistoissa mm. saavutettavuudesta vastaavan vastuuhenkilön osalta. Saavutettavuusselosteita on tehty eri tietojärjestelmille. Huolta kannetaan julkaisuarkistoon karttuvan sisällön saavutettavuuden puutteista. Kirjastolla on tällä hetkellä aika vähän välineitä vaikuttaa tähän, kun aineiston tekijät ovat muualla ja kyse voi olla mm. kustantajien artikkelien rinnakkaistallenteista. Opinnäytteisiin on jonkinlaisia mahdollisuuksia vaikuttaa, kun tehdään asioita yhdessä opintohallinnon kanssa, mutta tähänkin asiaan pitäisi päästä kiinni jo siinä vaiheessa, kun opiskelijat valmistelevat töitään. Palauttamisen yhteydessä on jo tavallaan myöhäistä vaikuttaa asioihin syvällisesti.

Tavoite 32

-

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

-

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

-

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

-

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

-

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

-

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

-

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

-

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

Työnantajan on huolehdittava henkilöstön osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista.

Tavoite 41

-

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

-

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

-

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

-

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

-

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

-

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

-

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

-

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

-

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

-

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Erittäin perusteellinen ja kattava esitys, jossa hyödynnetty laajasti tutkittua tietoa. Tieteentekijät kommentoi pääosin kohtia, joilla suoraan vaikutusta tai merkitystä jäsenten ammatillisen edunvalvonnan kannalta.

Moisio Johanna
Tieteentekijöiden liitto

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

1

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

1

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

1

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

1

Lisähuomioita tavoitteesta 4

MTK kannattaa tavoitteita ja pitää erityisen hyvänä indikaattoreita tuottamista, mikä mahdollistaa saavutettavuuden seuraamisen.

Tavoite 5

1

Lisähuomioita tavoitteesta 5

MTK kannattaa säännöllisen välein tuotettua tietopakettia korkeakoulutuksen saavutettavuudesta. Voisiko saavutettavuusfoorumin sijaan järjestää avoin tilaisuus tai webinaari tietojen jakamiseen ja kehittämiseen. Kyseessä on asia, jonka tiedon levittämisessä tulisi noudattaa myös saavutettavuuden periaatteita. Vaihtoehtoisesti MTK ehdottaa, että saavutettavuus on osa sosiaalista kestävyyttä. Näin ollen saavutettavuusindikaattoreiden seuranta voisi olla osa laajempaa korkeakoulutuksen kestäväen kehityksen edistämisen seurantaa.

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

-

Tavoite 7

1

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

1

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

-

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

-

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

-

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

-

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

-

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

-

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

-

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

-

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

-

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

-

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

-

Lisähuomioita tavoitteesta 23

-

Tavoite 24

-

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

-

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

-

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

-

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

-

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

-

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

-

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

-

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

-

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

-

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

-

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

-

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

-

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

-

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

-

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

-

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

-

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

-

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

-

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

-

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

-

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

-

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

-

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

-

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

-

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

-

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

-

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Susanna Aro
MTK

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

-

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

-

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

-

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

-

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

-

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

-

Lisähuomioita tavoitteesta 6

-

Tavoite 7

-

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

-

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

-

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

-

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

-

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

-

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

-

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

-

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

-

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

-

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

-

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

-

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

-

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

-

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

-

Lisähuomioita tavoitteesta 23

-

Tavoite 24

-

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

-

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

-

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

-

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

-

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

-

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

-

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

-

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

-

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

-

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

-

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

-

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

-

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

-

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

-

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

-

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

-

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

-

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

-

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

-

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

-

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

-

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

-

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

-

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

-

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

-

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

-

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Tasa-arvovaltuutettu kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua selvityshenkilö, erityisasiantuntija Tapio Kosusen laatimasta luonnoksesta korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmaksi ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa.

Tasa-arvovaltuutetun tehtävä ja toimivalta

Tasa-arvovaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton lainvalvontaviranomaisen ja toimii oikeusministeriön hallinnonalalla.

Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on valvoa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain eli tasa-arvolain (609/1986) sukupuolisyrittäjä kiellon sekä sukupuolten tasa-arvoa koskevien edistämismääräysten noudattamista. Tasa-arvovaltuutettu myös seuraa sukupuolten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla.

Tasa-arvovaltuutettu pyrkii aloittein, neuvoin ja ohjein edistämään tasa-arvolain tarkoituksen toteutumista sekä antaa tietoa tasa-arvolainsäädännöstä ja sen soveltamiskäytännöstä.

Tasa-arvovaltuutetun asiantuntemukseen ei kuulu luonnoksessa esitettyjen tavoitteiden vaikutusten arviointi. Tästä syystä, tasa-arvovaltuutettu esittää luonnoksesta vain yleisellä tasolla olevia huomioita.

Tasa-arvoaltuutetun huomioita luonnoksesta

Sukupuolten tasa-arvo

Selkeyden vuoksi sekä mahdollisten väärinkäsitysten välttämiseksi olisi suotavaa, että asiakirjassa käytettäisiin järjestelmällisesti ilmaisua ”sukupuolten tasa-arvo” – kuten luonnoksessa on ajoittain käytetty – aina kun viitataan naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon. Näin vältetään mahdollisesta sekaannuksesta esimerkiksi luonnoksessa myös esiintyvien ”koulutuksellisen tasa-arvon”, ”alueellisen tasa-arvon” tai ”mahdollisuuksien tasa-arvon” käsitteiden kanssa.

Useassa kohtaa luonnosta on käytetty pelkästään ilmaisua ”tasa-arvo”. Lukijan on tällöin vaikea tietää mihin käsitteeseen tällä halutaan viitata. Kirjoittaja puolestaan ei voi varmuudella tietää, että lukija ymmärtää sisällön siten, kuten on tarkoitettu. Esimerkiksi luvussa 9.1.3 (tavoite 8) todetaan, että ”opettajankoulutuksissa huomioidaan entistä paremmin saavutettavuuteen, tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset”. Mikäli tavoitteessa viitataan sukupuolten tasa-arvoon, olisi siis suotavaa, että tämä myös selkeyden vuoksi todettaisiin.

Luonnos määrittelee luvussa 5 erinäisiä käsitteitä. Luvun 5.1 otsikko voisi näin ollen olla ”sukupuolten tasa-arvo”, jolla viitataan naisten ja miesten väliseen tasa-arvoon.

Syrjintä sukupuolen perusteella

Saavutettavuussuunnitelmaluonnoksen hahmottamista vaikeuttaa se, että luvussa 3 käsitellään säädösperustaa perustuslaista, tasa-arvolaista ja yhdenvertaisuuslaista lähtien. Syrjintää koskevassa luvussa 5.6 tämä toistetaan, mutta unohdetaan tasa-arvolaki.

Luvussa 5.6 käsitellään myös syrjinnän eri muotoja. Sukupuolisyryntä on tässä yhteydessä sijoitettu rakenteellisen syrjinnän ja moniperusteisen syrjinnän väliin.

Syrjintää sukupuolen perusteella ei tulisi ymmärtää syrjinnän muotona samaan tapaan kuin välitön syrjintä, välillinen syrjintä, rakenteellinen syrjintä tai moniperusteinen syrjintä. Sen sijaan sukupuoli on yksi syrjintäperuste ja on verrattavissa syrjintään esimerkiksi iän, alkuperän, kielen tai kansalaisuuden perusteella.

Lisäksi on huomioitava, että myös tasa-arvolaki kieltää välittömän ja välillisen syrjinnän. Syrjintä on myös tasa-arvolaisissa kiellettyä riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Luonnos antaa ymmärtää, että nämä seikat koskisivat vain yhdenvertaisuuslakia.

Tasa-arvolain 8 b §:ssä kielletään erikseen myös sukupuoleen perustuva syrjintä oppilaitoksissa. Säännöksen mukaan oppilaitoksen menettelyä on pidettävä tasa-arvolaisissa kiellettyinä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen muussa varsinaisessa toiminnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan, taikka muutoin kohdellaan tasa-arvolain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Tämä ei ilmene luonnoksen luvussa 3.2 eikä luvussa 5.6.

Korkeakoulujen tasa-arvotyön laatua käsittelevä selvitys

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteutti vuonna 2020 selvityksen yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisestä korkeakouluissa. Inkeri Tanhuan toteuttamassa selvityksessä, joka keskittyi pitkälti korkeakoulujen henkilöstöpoliittiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön, todetaan kuinka korkeakoulujen yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa edistävä työ ”näyttää suunnitelmien perusteella useimmiten ponnettomalta”. Oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävää tasa-arvoa edistävä työtä käsitellään selvityksessä varsin lyhyesti.

Selvityksen mukaan suunnitelmissa on yleisesti ottaen paljon parannettavaa. Yliopistojen suunnitelmista 36 % ja ammattikorkeakoulujen suunnitelmista vain 17 % täytti kaikki viisi selvitykseen sisällytettyä tasa-arvolain vaatimusta. Huolestuttava havainto oli se, että 55 % suunnitelmista ei ollut selvityksen laatimishetkellä voimassa.

Useimpiin korkeakoulujen suunnitelmiin oli sisällytetty sekä tasa-arvolain henkilöstöpoliittista suunnitelmaa (TasL 6 a-c §) että oppilaitoksen toiminnallista suunnitelmaa (TasL 5 a § ja 6 c §) koskevat kysymykset. Tasa-arvovaltuutettu on vakiintuneesti katsonut, ettei oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävää tasa-arvosuunnitelmaa välttämättä ole tarkoituksenmukaista yhdistää oppilaitoksen henkilöstöpoliittiseen tasa-arvosuunnitelmaan. Jos suunnitelmiin on vielä sisällytetty yhdenvertaisuuslain koulutuksen järjestäjää ja työnantajaa koskevat velvoitteet, ei liene yllättävää, että suunnitteluelvoitteet menevät sekaisin.

Selvityksen tulokset ovat huolestuttavia. Selvitys kuitenkin tarjoaa myös opetus- ja kulttuuriministeriölle edellytykset hyödyntää korkeakoulujen kanssa käytävää vuoropuhelua tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kehittämiseksi. Luonnoksessa todetaankin, että selvityksen tuloksia hyödynnettiin kevään 2020 korkeakoulujen kanssa käydyissä tulossopimusneuvotteluissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tulisi painottaa tulos- ja tavoiteohjauksessaan korkeakoulujen tasa-arvotyön merkitystä tavalla, jolla varmistetaan, että korkeakoulut edistävivät yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti.

Oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävä tasa-arvosuunnitelma

Luonnoksen luvussa 3.2 (Laki naisten ja miesten tasa-arvosta ja yhdenvertaisuuslaki, s. 16) todetaan, että ”Oppilaitoskohtaisten suunnitelmien laatimisesta vastaa koulutuksen järjestäjä.” Kirjaus on yhdenmukainen vuonna 2014 laaditun hallituksen esityksen kanssa (HE 19/2014 vp, s. 110) ja vastaa hyvin pitkälle myös tasa-arvolain 5 a §:n muotoilua. Kirjaus voi käytännössä kuitenkin johtaa – ja usein johtaakin – harhaan.

Tasa-arvolain 5 a §:n säännös ei tarkoita, että opetuksen tai koulutuksen järjestäjän vastuulla olisi laatia oppilaitoskohtaiset tasa-arvosuunnitelmat hallinnoimilleen oppilaitoksille. Säännös edellyttää, että opetuksen järjestäjällä on vastuu huolehtia siitä, että kaikissa sen hallinnoimissa oppilaitoksissa tehdään suunnitelmallista sukupuolten tasa-arvoa edistävää työtä tasa-arvolain edellyttämällä tavalla. Opetuksen järjestäjän tai esimerkiksi oppilaitoksen johdon yksin laatima tasa-arvosuunnitelma ei täytä tasa-arvolain vaatimuksia.

Selkeyden vuoksi luonnoksen luvussa 3.2 olevaa mainintaa koulutuksen järjestäjän vastuusta lienee syytä tarkentaa esimerkiksi muotoon ”Koulutuksen järjestäjän vastuulla on huolehtia siitä, että sen hallinnoimissa oppilaitoksissa laaditaan oppilaitoskohtaiset tasa-arvosuunnitelmat.”

Tasa-arvosuunnitelma tulisi nähdä työkaluna siinä suunnitelmallisessa ja tavoitteellisessa tasa-arvotyössä, johon myös koko korkeakoulu yhteisön olisi sitouduttava. Ennen kaikkea tasa-arvosuunnitelma tulisi nähdä mahdollisuutena arvioida ja kehittää oppilaitoksen omaa toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta. Tasa-arvosuunnitelmaa koskevan säännöksen mukaan oppilaitoksen tulee tasa-arvosuunnitelmaa laadittaessa kiinnittää erityistä huomiota muun muassa opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin, opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Lisäksi tasa-arvolain 6 c §:n mukaan tasa-arvosuunnitelmaa laadittaessa ja sukupuolten tasa-arvoa edistävästä toimenpiteistä päätettäessä tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää.

Luonnoksessa ei käsitellä riittävästi oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman tarjoamia mahdollisuuksia. Oppilaitosten, ml. korkeakoulujen, sukupuolten tasa-arvoa edistävä työ on ollut pin-nallista ja tasa-arvosuunnitelmat ovat usein olleet vaatimattomia ilman todellista vaikutusta oppilaitoksen arjen toimintaan. Tulkintaa tukee myös edellä mainittu Tanhuan selvitys.

Tasa-arvosuunnitelman tarjoamaa prosessia tulisikin nykyistä paremmin hyödyntää niin sukupuolten segregaaation lieventämisessä, oppimiseröjen kaventamisessa, seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemisessä ja poistamisessa kuin myös sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän ennaltaehkäisyssä. Korkeakoulujen saavutettavuussuunnitelma olisi luonteva paikka asian käsittelylle.

Saavutettavuussuunnitelmaluonnoksen luvussa 6.9 käsitellään kyllä melko monipuolisesti sukupuolivähemmistöjen asemaa korkeakouluissa ja luonnoksessa todetaan, että ”tämä vaatii huomiota ja toimia jatkossa”. Luonnoksen tavoiteluetteloön kysymystä ei, kuten ei muitakaan edellä mainittuja sukupuolten tasa-arvoa koskevia kysymyksiä, lukuun ottamatta tavoitetta 16, kuitenkaan ole sisällytetty.

Opettajankoulutuksen kehittäminen

Kristiina Brunila ja Arto Kallioniemi toteavat vuonna 2018 julkaistussa tutkimuksessaan, että opettajankoulutuksessa tuotetaan tiedostamatta eriarvoisuutta ylläpitäviä rakenteita ja käsityksiä. Myös tasa-arvovaltuutettu totesi vuonna 2018 eduskunnalle antamassaan kertomuksessa, että sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liittyvät kysymykset on sisällytettävä nykyistä vahvemmin opettajankoulutukseen ja opettajien täydennyskoulutukseen. Sukupuolitietoisuus on osa hyvän opettajan ammattitaitoa.

Opettajaksi opiskelevien tasa-arvo-osaamisen selvittämiseksi tasa-arvovaltuutettu pyysi vuonna 2020 kahdeksaa opettajankoulutusyksikköä kertomaan, miten ne näkevät opettajankoulutuksessa huolehdittavan siitä, että luokan- tai aineenopettajaksi valmistuvalla on työelämään siirtyessään riittävät tiedot ja taidot sukupuoli- ja tasa-arvotietoisuuden opetuksen tarjoamiseen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden asettamien tasa-arvon edistämistä koskevien vaatimusten toteuttamiseen.

Kyselyyn vastasi kuusi opettajankoulutuslaitosta ja vastauksiin oli panostettu vaihtelevasti. Vastauksista paljastui myös paljon myönteistä.

Eriyisen myönteistä oli huomata, että sukupuolten tasa-arvon edistämisen tärkeys myös opettajankoulutuksessa on laajasti tiedostettu. Useammassa vastauksessa todettiin, että kun opetussuunnitelmia seuraavan kerran uudistetaan, on sukupuolten tasa-arvoa koskevat kysymykset sisällytettävä entistä selkeämmin opetussuunnitelmiin, jotta ne huomioitaisiin myös opettajankoulutuksessa kokonaisvaltaisesti.

Opettajankoulutuksen kehittämisen osalta saavutettavuussuunnitelmaluonnoksessa esitetään (tavoite 8), että ”opettajankoulutuksissa huomioidaan entistä paremmin saavutettavuuteen, tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset.”

Tavoitteen saavuttamiseksi esitetään, että korkeakoulut kehittäisivät opiskelijavalintoja siten, että opettajankoulutukseen olisi mahdollista hakeutua moninaisilla taustoilla. Lisäksi esitetään, että korkeakoulut kehittäisivät ”opettajankoulutusten opetussuunnitelmia, tavoitteita ja sisältöjä niin, että niissä huomioidaan entistä paremmin kieli- ja kulttuuritietoiseen opetukseen, monikielisyysyteen sekä erilaisten oppijoiden kohtaamiseen liittyvä osaaminen.”

Mikäli tavoitteessa 8 viitataan sukupuolten tasa-arvoon, tulisi tämä myös näkyä ehdotetuissa toimenpiteissä. Tavoitteessa 8 tulisi selkeästi ilmaista, että opettajankoulutuksessa on huolehdittava siitä, että opettajaksi valmistuvalla on työelämään siirtyessään riittävät tiedot ja taidot sukupuoli- ja tasa-arvotietoisuuden opetuksen tarjoamiseksi ja opetussuunnitelman perusteiden asettamien tasa-arvon edistämistä koskevien vaatimusten toteuttamiseksi.

Segregaation lieventäminen

Koulutusalojen ja ammattien sukupuolen mukainen eriytyminen (segregaatio) on Suomessa voimakasta. Työelämä on vahvasti sukupuolittunut miesten aloihin ja naisten aloihin. Saavutettavuussuunnitelmaluonnoksessa todetaankin, että tämä vinouttaa paitsi korkeakoulutusta myös työmarkkinoille sijoittumista ja palkkausta.

Tasa-arvovaltuutettu on pitänyt tärkeänä, että jokainen oppilaitos jokaisella koulutusasteella on mukana murtaamassa stereotyyppisiä eri ammatteja ja oppiainevalintoja koskevia käsityksiä. On pyrittävä vaikuttamaan niihin asenteellisiin tekijöihin, jotka ohjaavat sukupuoleen perustuviin koulutus- ja ammatinvalintoihin. Myös korkeakoulujen tulee olla mukana rohkaisemassa nuoria tekemään yksilöllisten ominaisuuksien, vahvuuksien ja motivaatiotekijöiden perusteella ennakkoluulottomia aine-, suuntautumis- ja uravalintoja eli hakeutumaan myös aloille, joilla nuoren oma sukupuoli on vähemmistönä, jos se on hänen etujensa ja mielenkiintonsa mukaista.

Saavutettavuussuunnitelmaluonnoksen luvussa 6.4 viitataan tutkimuksiin, joiden mukaan pelkkä kannustus sukupuolelle epätyypillisiin koulutusvalintoihin ei riitä ratkaisemaan työmarkkinoiden segregoitumista.

Mikäli tavoitteena on työelämän sukupuolten mukaisen eriytyksen lieventäminen, olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin, joilla kaikkein voimakkaimmin segregoituneiden alojen houkuttelevuutta lisätään

aliedustetun sukupuolen näkökulmasta. Saavutettavuussuunnitelmaluonnoksen toimenpideoiossa kysymystä käsitellään kuitenkin varsin vaatimattomasti.

Opiskelijavalintauudistuksen seurauksia on seurattava

Korkeakoulujen opiskelijavalintaa koskevan uudistuksen myötä vuodesta 2020 alkaen yli puolet opiskelijapaikoista tulee täytettäväksi arvosanojen perusteella. Tavoitteena on korkeakouluopintojen aloituksen aikaistaminen ja siten tarpeettomien välivuosien karsiminen. Uudistuksella tulee väistämättä olemaan myös muita seurauksia. Jo aikaisessa vaiheessa on ollut nähtävissä pitkän matematiikan suosion nousu, usein kieltenopiskelun kustannuksella.

Opiskelijavalintauudistuksen on arveltu vaikuttavan myös opiskelupaikan saaneiden sukupuolijakaumaan. Yleinen arvio on ollut, että korkeakoulujen naisvaltaistuminen nopeutuisi entisestään. Kevään 2020 opiskelijavalintaa koskevat tulokset osoittivat kuitenkin muuta. Miesten osuus uusista korkeakouluopiskelijoista kasvoi, joskin vain vähän. Opiskelijavalintauudistusta on käsitelty saavutettavuussuunnitelmaluonnoksen luvussa 8.12.

Opiskelijavalintauudistuksella saattaa olla vaikutusta myös toisella asteella opiskelevien hyvinvointiin. Arvosanojen painoarvon kasvaessa toisella asteella opiskelevien harteille kasaantunee entistä enemmän paineita. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely 2019 antaa huolestuttavan kuvan etenkin lukio-opiskelijoiden hyvinvoinnista. Lukio-opiskelijoiden hyvinvointi, tai pikemminkin pahoinvointi, jatkaa huononemistaan. Lukiota käyvät tytöt voivat merkittävästi huonommin kuin lukiota käyvät pojat. Häirinnän lisäksi tytöt kokevat myös esimerkiksi riittämättömyyden tunnetta poikia useammin. Onkin aiheellista kysyä, painotetaanko hyviä arvosanoja liikaa opiskelijoiden hyvinvoinnin kustannuksella?

Lukiouudistus kyllä tähtää opiskelijoiden hyvinvoinnin lisäämiseen lupaamalla jokaiselle lukion aloittavalle muun muassa entistä kattavamman henkilökohtaisen opintosuunnitelman. Onko vaarana, että hyvistä aikeista huolimatta lukiokoulutuksesta muokkautuu korkeakoulujen kolme vuotta kestävä pääsykoe? Koska opiskelijavalintauudistukset saattavat tuoda mukanaan arvaamattomiakin seurauksia, on tärkeää, että vuonna 2022 valmistuva opiskelijavalintauudistuksesta toteutettava seurantatutkimus on kattava ja laadukas.

Tasa-arvovaltuutettu Jukka Maarianvaara

Ylitarkastaja Miko Lempinen

Lempinen Miko
Tasa-arvovaltuutettu

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

1

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

5

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

2

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

2

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Tukeminen on hyvä asia, mutta ei rajoiteta korkeakoulujen autonomista päätöksentekoa

Tavoite 6

2

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Diak tukee tavoitetta, mutta geneeristen taitojen oppimisen tuki on lisätehtävä korkeakouluille ja vaatii lisärahoitusta ja –resurssia.

Tavoite 7

3

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

3

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Diak kannattaa esitystä, mutta tarvittaisiin tukea myös lyhytkestoisiin täydennyskoulutuksiin ja kokonaisuutena kannattaa huomioida kohdennettavassa rahoituksessa ja resursseissa

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Diak kannattaa, mutta tämä on rahoitus- ja resurssikysymys

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

4

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

3

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

-

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Diak kannattaa tavoitteen mukaista sitoutumista syrjimättömään korkeakouluuyhteisöön. Ammattikorkeakoulut noudattavat ammattikorkeakoulutusta, työelämää, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevia säädöksiä

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Diak kannattaa esitystä ja se toteutuu jo nykyisellään. Resurssikysymys

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Diak kannattaa esitystä ja toteutuu jo nykyisellään. Resurssikysymys

Tavoite 19

-

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Diak kannattaa esitystä ja toteutuu jo nykyisellään. Resurssikysymys

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

Diak kannattaa esitystä ja toteutuu jo nykyisellään. Resurssikysymys

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

Diak kannattaa esitystä ja toteutuu jo nykyisellään. Resurssikysymys

Tavoite 22

1

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

1

Lisähuomioita tavoitteesta 23

-

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

Tämä on jo nyt lakisääteinen vaatimus

Tavoite 26

3

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Työelämätahot ovat keskeisessä roolissa työllistymisessä, amk:t voivat toimia työllistymisen tukemisessa opintojen loppuvaiheessa.

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

Diak kannattaa ja se on välttämätöntä

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Osaamisen tunnistamiseen ja osaamisen tunnustamiseen korkeakouluissa tarvitaan nykyistä sujuvampi yhtenäinen menettely

Tavoite 31

-

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

3

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

1

Lisähuomioita tavoitteesta 42

SIMHE toiminnan vakinaistuminen edellyttää pysyviä resursseja

Tavoite 43

-

Lisähuomioita tavoitteesta 43

tämä on uusi tehtävä korkeakouluille ja vaatii resursseja. Yhtenäiset osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mallit

Tavoite 44

2

Lisähuomioita tavoitteesta 44

. ulkomaalaistaustaisen hoitohenkilöstön pätevyitysmiskoulutuksia on tehty määräaikaisten projektirahoitusten turvin ja tarvittaisiin pysyvämpiä resursseja, rahoitusta ja yhtenäisiä toimintamalleja amk:iien kesken

Tavoite 45

1

Lisähuomioita tavoitteesta 45

edellyttäen, että pilottihankkeseen on riittävä rahoitus ja kohdennettavia resursseja.

Tavoite 46

-

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

1

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Diak ei pidä tarkoituksenmukaisena saavutettavuuden edistämisen kirjaamista lainsäädäntöön korkeakoulujen tehtäviksi. Tehtävänä se poikkeaisi nykyisistä lakiin kirjatuista tehtävistä: korkeakoulutuksesta, TKI-toiminnasta ja jatkuvasta oppimisesta.

Maahanmuuttotaustaisten suomen kielen taidon vahvistaminen, osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytäntöjen kehittäminen sekä korkeakoulutuksen saavutettavuuden parantaminen ovat kestävän työllistymisen ja työelämän kannalta keskeisiä teemoja.

Juusela Pia
Diakonia-ammattikorkeakoulu OY - Opiskelijapalvelut

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

-

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

-

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

-

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

-

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

-

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

-

Lisähuomioita tavoitteesta 6

-

Tavoite 7

-

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

-

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

-

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

-

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

-

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

-

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

-

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

-

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

-

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

-

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

-

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

-

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

-

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

-

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

-

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

-

Lisähuomioita tavoitteesta 23

-

Tavoite 24

-

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

-

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

-

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

-

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

-

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

-

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

-

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

-

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

-

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

-

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

-

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

-

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

-

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

-

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

-

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

-

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

-

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

1

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

-

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

1

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

1

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

-

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

Sisältyykö tähän kielitaidon opintojen aikainen tukeminen sen sijaan, että kielitaito olisi sisäänpääsyä rajoittava tekijä?

Tavoite 48

2

Lisähuomioita tavoitteesta 48

Hienoa, että tavoitteet maahanmuuttotaustaisten tarpeiden huomioimiseen liittyen ovat monipuolisia. Eksplisiittisesti kieleen liittyy kuitenkin vain tavoite 48. On tärkeää, että tavoitteena on turvata kotimaisten kielten opinnot akateemisen kielitaidon kehittymisen tukena koko opintopolun ajan. Mielestämme kieleen liittyvät tavoitteet saisivat kuitenkin olla laajemmat. Erityistä huomiota tulee mielestämme kiinnittää siihen, että 1) maahanmuuttotaustaisilla on mahdollisuuksia kehittää suomen tai ruotsin kielen taitoja laadukkaasti jo ennen korkeakouluopintoja, 2) korkeakouluopintoihin hakeuduttaessa liian korkealle asetetut kielitaitovaatimukset eivät saa asettua esteeksi sisäänpääsulle vaan opintojen alussa on oltava mahdollisuus kielitaidon kehittämiseen ja 3) korkeakouluopintojen aikana tarjotaan riittävä määrä mielekästä suomen tai ruotsin kielen opetusta erityisesti omaan koulutusalaan liittyen asiantuntijatason kielitaidon kehittämiseksi.

Tavoite 49

-

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

-

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Suomenopettajat ry. kommentoi kohtaa 6.5. Maahanmuuttotaustaiset:

Selvitys maahanmuuttotaustan yhteyksistä korkeakoulutukseen ja työllistymiseen on monipuolinen. Suomen tai ruotsin kielen osaamisen osuus asiassa jää kuitenkin hieman vähälle huomiolle. Suomen kielen osaamisen yhteydestä työllistymiseen mainitaan sivulauseessa ja korkeakouluopintoja edeltävästä suomen kielen opetuksesta puhutaan vain rasistisesta näkökulmasta, minkä selvittäminen on toki ensiarvoisen tärkeää, mutta antaa kovin ongelmalähtöisen, negatiivisen ja leimaavan kuvan koko S2-opetuksesta. Suomen tai ruotsin kielen osaaminen on kuitenkin keskeistä korkeakouluopintoihin pääsyn, niissä suoriutumisen ja työllistymisen kannalta. On hyvä, että luonnoksessa on ehdotettu, että kieliopintojen tulee tukea akateemista kielitaitoa koko opintopolun ajan korkeakoulutuksessa. Tässä yksittäiset klinikat eivät kuitenkaan mielestämme ole riittäviä, vaan on tarjottava systemaattista ja jatkuvaa kielen opetusta. Metropolian mallia pitäisi laajentaa kaikkiin korkeakouluihin, jolloin suomen tai ruotsin kielen opintoja tarjottaisiin asiantuntijatason kielen kehittämisen tueksi ja kielen opetusta integroitaisiin alan keskeisiin opintoihin ja tarjottaisiin mahdollisuutta kielituetuun harjoitteluun. Lisäksi, kuten Airaksen ja muiden arviointiraportti

ehdottaa, tulee turvata laadukas oppimisen polku kotimaisten kielten osalta varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta korkea-asteelle saakka.

Huomiota tulisi kiinnittää myös siihen, että tällä hetkellä kielitaitovaatimukset voivat muodostua esteeksi korkeakouluopintoihin pääsyle. Korkeiden kielitaitovaatimusten sijaan olisi kehitettävä korkeakouluopintojen aikaisia kieliopintoja siten, että esimerkiksi ensimmäisenä opintovuonna opiskelijalla olisi parempi mahdollisuus kehittää intensiivisesti kielitaitoaan vastaamaan opinnoissa tarvittavaa tasoa.

Alisaari Jenni
Suomenopettajat ry

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Emme kannata saavutettavuuden kirjaamista lakiin. Vaikka saavutettavuus on kannatettavaa, se on luonteeltaan erilainen kuin laissa määritellyt korkeakoulun perustehtävät.

Tavoite 2

2

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Saavutettavuussuunnitelman laatiminen voi auttaa huomaamaan aukkoja käytännöissä ja parantaa siten saavutettavuutta. Tosin saavutettavuuteen liittyviä tavoitteita on jo nykyisellään kirjattu esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaamme.

Tavoite 3

5

Lisähuomioita tavoitteesta 3

Saavutettavuuden lisääminen tulisi olla osa korkeakoulujen normaalia toimintaa, kuten se käsittääksemme onkin, eikä erillinen tulosohjauksen kautta käsiteltävä elementti. OKM:n rahoitusmallissa on nykyiselläänkin runsaasti elementtejä ja saavutettavuus lisäelementtinä mutkistaisi mallia. Saavutettavuutta voisi toki tarkastella määräajoin, esimerkiksi muutaman vuoden väliajoin tehtävillä saavutettavuussuunnitelmien päivittämisillä (kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman osalta tehdään).

Tavoite 4

3

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Tilastokeskuksen toimenpide, emme ota tähän kantaa.

Tavoite 5

3

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

2

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Koulutustason nosto on tarpeellinen tavoite. Muistutamme, että korkeakouluille on osoitettava myös riittävät resurssit tehtäviensä toteuttamiseksi.

Tavoite 7

2

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Olemme osaltamme sitoutuneet digivision toteuttamiseen, mikä sinänsä ei poista kaikkia saavutettavuuden ongelmia. Toimintatapojen uudistaminen on luonnollisesti tärkeää muuttuvassa maailmassa. Merkittävä osa uudistamisesta tapahtuu kuitenkin korkeakouluissa ja ohjauksen tulisi olla mahdollistavaa.

Tavoite 8

3

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

2

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Kannatamme, kukin korkeakoulu päättää varmasti omalta osaltaan, miten tätä toteuttaa.

Tavoite 10

2

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Kannatamme, kukin korkeakoulu päättää osaltaan, miten tätä toteuttaa.

Tavoite 11

4

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

4

Lisähuomioita tavoitteesta 11

Kukin korkeakoulu päättää omasta strategiastaan ja sinänsä kannatettavien asioiden sisällyttäminen strategiaan voi paisuttaa strategian niin laajaksi, että sen käyttökelpoisuus pienenee. Saavutettavuusvaatimuksia tulee jo nykyisellään lainsäädännöstä ja lähtökohtaisesti noudatamme vallitsevaa lainsäädäntöä toiminnassamme. Mikäli saavutettavuus halutaan kytkeä laatujärjestelmiin kattavasti, kannattanee sisällyttää se Karvin auditointikriteeristöön.

Tavoite 12

2

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Tavoite 12 sisältää runsaasti toimenpiteitä, mitkä sinänsä ovat kannatettavia. Mikäli saavutettavuuden arviointi olisi määrävuosin toteutettava ja esimerkiksi kytkettävissä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan korkeakoulun oman aikataulun mukaisesti, saatavuussuunnitelman ja toimenpiteiden arviointi voisi tuoda lisäarvoa. Yksittäisenä vuosittain toistuvana jää helposti ns. paperiharjoitukseksi.

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

Saavutettavuusdirektiivi otetaan luonnollisesti jo nyt huomioon hankinnoissa.

Tavoite 14

3

Lisähuomioita tavoitteesta 14

Kukin korkeakoulu varmaankin arvioi itse, mitä, miten ja kenelle saavutettavuusasioita on parasta kouluttaa ja miten siihen liittyvää työtä organisoidaan ja resurssoidaan.

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Opiskelijat ovat osa korkeakoulu yhteisöä ja merkittävin ryhmä, jota saavutettavuus koskettaa.

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Kannatettava tavoite, jotka on jo pitkään edistetty tasa-arvoisuus- ja yhdenvertaisuustyön kautta.

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

3

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

2

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Opiskelijavalintaan kohdistuu paljon tarpeita, jotka ovat osittain keskenään ristiriitaisia (tasa-arvo ja yhdenvertainen kohtelu, opintojen nopeuttaminen jne). Hakijan on jo toki pitkään ollut mahdollista saada tarvittaessa erityisjärjestelyjä valintakokeen suorittamisessa.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

Toteutuu käsittääksemme jo nykyisin.

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

Lakisääteinen vaatimus.

Tavoite 26

3

Lisähuomioita tavoitteesta 26

Valtakunnallisessa valintakoeysteistyössä saavutettavuuden tarkistamisen vaikutus varmaankin olisi suurin.

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Tämä toteutuu valtakunnallisen strategisten ohjelmien kautta ja näihin tähän on kohdennettu strategiarahoitusta.

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

3

Lisähuomioita tavoitteesta 32

Tämä on opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien päätettävissä.

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

Pitäisi toteutua jo nykyisellään.

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

Peruskorjauksesta riippuen, mutta lienee suurimmassa osassa lakisääteistä.

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

Saavutettavuusdirektiivi velvoittaa tähän.

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Kukin yliopisto arvioi, missä määrin tätä tulee toteuttamaan.

Tavoite 42

1

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Maahanmuuttajat on yksi ryhmä, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen koskee luonnollisesti muitakin ryhmiä.

Tavoite 44

2

Lisähuomioita tavoitteesta 44

Pätevyitysmiskoulutusten kirjo on laaja. Selvitys on varmaankin paikallaan.

Tavoite 45

3

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Todennäköisesti vaikuttavinta on työ paikallistasolla.

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

Tämä huomioitu jo tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

Tavoite 47

2

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

2

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

3

Lisähuomioita tavoitteesta 49

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpide, sinänsä toki hyvä.

Tavoite 50

2

Lisähuomioita tavoitteesta 50

Tämä varmasti painottunee eri tavoin eri korkeakouluissa.

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

Saavutettavuuden huomioiminen ja lisääminen on lähtökohtaisesti kannatettava asia. Korkeakoulujen saavutettavuutta sääntelevää lainsäädäntöä on jo melko paljon, näistä suuri osa koskee yleisemminkin julkisia organisaatioita ja osittain myös yrityksiä. Olisi ehkä hyvä laittaa tästäkin koonti esimerkiksi liitteeksi muutoin perusteelliseen ja runsaasti lähteitä sisältävään raporttiin.

Kauranen Terttu
Lab-ammattikorkeakoulu

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Luonnoksessa esitellään 50 eri suuruista tavoitetta alatavoitteineen. Näistä osa on itsestään selviä ja niitä edistetään. Osa taas sellaisia jotka toteutuessaan muuttuvat hallinnollisiksi lisävelvoitteiksi. Näitä varten selvityksessä ei ole esitetty resursseja. Selvityksessä esitetään laajasti yksilöllisten toimien, tuki- ja ohjauspalveluiden, kieliopintojen yms. lisäämistä ja kehittämistä tukemaan erilaisten erillisryhmien opintojen läpäisyä. Ammattikorkeakoulut ovat tällaista tukea jo tarjonneet opiskelijoille, joiden osaaminen ei kaikin osin ole riittävää opintojen läpäisemiseksi (kielitaito, matemaattiset taidot). Yksilöllisen ohjauksen ja tuen lisääminen kasvattaa resurssitarvetta merkittävästi. Nämä toimet yhdistettynä tutkintotavoitteiden kasvun ja kv-opiskelijoiden määrän lisäämisen kanssa haastava yhdistelmä.

Tavoite 2

2

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Korkeakoulut laativat omat saavutettavuussuunnitelmansa - tämä on ihan hyvä ja tavoiteltava asia.

Tavoite 3

5

Lisähuomioita tavoitteesta 3

Saavutettavuus tulee käsitellä osana korkeakoulutuksen laajentamista ja koulutustason nostamista (50% tavoite) sekä jatkuvan oppimisen tarjontaa.

Tavoite 4

3

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Tämä riippuu sitä millaista tietopohjaa ja minkälaisten käsitteiden kautta. Nyt selonteossa käytettiin annettuina joitakin sellaisia käsitteitä, joilla vahva ideologinen tausta ja ovat siten vahvasti politisoituneita ja kiistanalaisia.

Tavoite 5

3

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Kunhan tämä toteutetaan pitkäjänteisellä ja riittävällä rahoituksella

Tavoite 7

3

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

3

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Hyvä tavoite, mutta vaatii lisäresursseja

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Tärkeä asia, joka tosin toteutuu jo nyt nykyisen velvoittavan lainsäädännön kautta.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

kts. edellinen kohta

Tavoite 12

2

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Jos suunnitelmat tehdään on niitä syytä arvioida. kyseessä kuitenkin uusi hallinnollinen tehtävä.

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

Vaikeaa ymmärtää, mitä tässä tarkkaan ottaen tarkoitetaan ja onko tässä ristiriitaa hankintaohjeistusten kanssa.

Tavoite 14

2

Lisähuomioita tavoitteesta 14

Saavutettavuusosaamista on selvästi kehitettävä ja sen termistöstä ja käsitteistöstä on selvästi käytävä keskustelua.

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Opiskelijat ja henkilöstö osallistutetaan saavutettavuuden edistämisen osalta korkeakoulun toiminnan kehittämiseen samalla tavalla kuin muihinkin asioihin. Tämä on normaali toimintatapa.

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

korkeakoulu on syrjinnästä, häirinnästä ja rasismista vapaa opiskelu- ja työpaikka on erittäin tärkeä tavoite, johon jo nyt pyritään

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Tärkeä tavoite, jota pyritään jo nyt toteuttamaan

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Tähän pyritään jo nyt - on myös resurssikysymys

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

3

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

3

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Opiskelijavalinnoilla on monia rooleja koulutusjärjestelmässä. Niihin kohdistuu myös erilaisia odotuksia kuten opiskelijoiden valikoiminen taipumustensa ja soveltumisensa mukaiseen koulutukseen, hakijoiden yhdenvertaisuuden turvaaminen sekä lukuisia koulutuksen tehokkuuteen liittyviä asioita, kuten jatko-opintoihin siirtymisen nopeuttaminen. Nämä odotukset voivat olla keskenään ristiriidassa. Peruskysymys on, että miten hakijoiden valikoitumisesta koulutukseen siirrytään menettelyyn, joka mahdollistaisi korkeakouluopintojen aloittamisen nykyistä paremmin.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

Laki velvoittaa jo nyt

Tavoite 26

3

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Tämä on keskeisiä kansallisia tavoitteita ja on osa nykyistä strategiarahoitusta

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Korkeakoulut voivat edistää työllistymistä, mutta yritykset päättävät keitä otetaan.

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

Tämä on ehdottomasti toteutettava.

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Tärkeä tavoite. Yhdenvertaisuuden vuoksi osaamisen tunnistamisessa saatava kansalliset periaatteet käyttöön.

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

Mitä muuta ne voisiva olla?

Tavoite 32

3

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

-

Lisähuomioita tavoitteesta 42

karelia on yksi Simhe-korkeakouluista. SIMHE toiminnan vakinaistuminen edellyttää pysyviä resursseja.

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Kannatettava asia, mutta vaatii lisäresursseja

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

3

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

3

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

1

Lisähuomioita tavoitteesta 48

Tätä pyritään jo toteuttamaan. Vaatii kuitenkin erittäin paljon resursseja.

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Raivo Petri
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Ammattikorkeakoulujen nykyinen lakisäätäinen tehtävä on huolehtia korkeakoulutuksesta, TKI-toiminnasta ja jatkuvasta oppimisesta. Mielestämme saavutettavuuden kirjaaminen näiden rinnalle saattaa aiheuttaa ristiriitaa edellämainittujen perustehtävien osalta.

Laadukkaan koulutuksen ja jatkuvan oppimisen saavutettavuuden edistäminen on resurssikysymys. Tämän mukaisesti korkeakoulujen tulohajauksessa saavutettavuutta tulee käsitellä osana väestön koulutus- ja osaamistason nostamista, ei erillisenä asiana. Myös korkeakoulujen omia saavutettavuussuunnitelmia tulee arvioida suhteessa koulutustason nostamistavoitteeseen.

Opiskelupaikkojen lisääminen hakijoiden suosimissa hakukohteissa on keskeinen tapa parantaa koulutuksen saavutettavuutta. Korkeakoulujen mahdollisuuksia positiiviseen diskriminointiin tulee vahvistaa, mikäli aliedustettujen ryhmien pääsyä korkeakoulutukseen halutaan parantaa.

Tavoite 2

2

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Tavoite on sinällään kannatettava, mutta aikataulu vuoden 2022 loppuun mennessä on liian tiukka.

Tavoite 3

Lisähuomioita tavoitteesta 3

On hyvä, että saavutettavuuden toteutumista seurataan, mutta sen sitominen taloudellisiin mittareihin on ongelmallista. Mitataanko tässä muodollisia saavutettavuus kriteerejä vai tosiasiallista saavutettavuutta? Saavutettavuus tulee käsitellä osana korkeakoulutuksen laajentamista ja koulutustason nostamista, sekä jatkuvan oppimisen tarjontaa

Tavoite 4

3

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Mikäli näitä aletaan tilastoimaan, niin tulee myös seurata entistä tarkemmin henkilöiden kuulumista erilaisiin erityisryhmiin. Saavutettavuuslainsäädännössähän olisi tarkoitus antaa ihmisille tasarvoisia mahdollisuuksia, ei korostaa erityisryhmiin kuulumista ja tehdä siitä entistä näkyvämpää.

Mikäli tällaista seurantaa tehtäisiin, niin sen tulee kattaa koko koulutuskenttä.

Tavoite 5

3

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Yhteinen kehittäminen, yhteisten linjausten tekeminen on sinällään kannatettavaa. Tällaisella foorumilla ei kuitenkaan voi olla vaikutusta korkeakoulujen itsenäiseen päätöksentekoon.

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Korkeakoulutettujen määrän kasvattaminen on hyvä asia. Tämä edellyttää pitkäjänteistä ja riittävää resursointia koulutukseen ja aloituspaikkojen lisäämiseen.

Lisäksi pitää toisaalta varmistaa myös korkeakoulutettujen entistä parempi työllistyminen, joka toisaalta on elinkeinoelämän, ei korkeakoulujen asia.

Tavoite 7

3

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Yhteisessä digitaalisessa ympäristössä voidaan paremmin ottaa huomioon saavutettavuus. Useimmat ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet yhteiseen digivisioon 2030, digitaalisuus ei kuitenkaan yksin poista saavutettavuusongelmia ja se saattaa jopa joiltain osin lisätä niitä.

Tämä on myös ainakin osin ristiriidassa sen kanssa, että yksittäisen korkeakoulun rahoituksessa otettaisiin saavutettavuus huomioon.

Tavoite 8

3

Lisähuomioita tavoitteesta 8

Tavoitteena "entistä paremmin" vaatisi hyvää analyysiä nykytilasta.

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Koulutustarjonnan laajentaminen on aina myös resurssikysymys. On tärkeää huomioida, että aikuisten koulutustarpeet kohdistuvat myös tutkintojen suorittamiseen eivät vain lyhytkestoiseen täydennyskoulutukseen.

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Kuten kohdassa 9, tämä on selvästi resurssi kysymys. Mitä enemmän tutkintokoulutuksen lisäksi luodaan erilaisia lisäkokonaisuuksia, sitä enemmän resursseja tarvitaan. Korkeakoululla on jo nyt tähän suuntaan tähtäviä toimia, mutta ne edellyttävät vastaparin löytymistä työmarkkinoilta. Eli yritysten tulee kiinnostua koulutuksista ja vastaavasti näihin koulutuksiin osallistuvien opiskelun rahoittaminen tulee ottaa huomioon.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen ammattikorkeakouluja velvoittaa jo nykyinen lainsäädäntö.

Tavoite 12

3

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Korkeakouluilla on jo tällä hetkellä paljon erilaisia arviointikohteita. Pelkän saavutettavuuden arvioinnin sijaan saavutettavuutta voitaisiin arvoida osana korkeakoulun toimintaa laajemmin. Muuten tästä tulee taas yksi uusi hallinnollinen tehtävä lisää korkeakouluille.

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

Hankintojen osalta monet korkeakoulut ovat mukana yhteishankinnoissa. Kilpailutuksiin ja yhteishankintoihin määritellään jo nyt, että saavutettavuus on yksi toimittajan valintaan vaikuttavista tekijöistä ja voi esim. laite- ja ohjelmistohankinnoissa olla jopa ratkaiseva tekijä.

Tavoite 14

3

Lisähuomioita tavoitteesta 14

Kun resursseja on korkeakouluissa leikattu jo muutenkin, niin yhteen asiakokonaisuuteen liittyvä säännöllinen koulutus ja sen resursointi vaikuttaa hankalalta toteutettavalta. Mielestämme saavutettavuuskoulutuksen pitäisi olla sisäänrakennettuna jo kaikessa muussa koulutuksessa ja osaamisen kehittämisessä siten, ettei sitä irrotettaisi omaksi erilliseksi osa-alueekseen.

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Opiskelijat ja henkilöstö osallistutetaan saavutettavuuden edistämisen osalta korkeakoulun toiminnan kehittämiseen samalla tavalla kuin muihinkin asioihin.

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Kannattamme tavoitteen mukaista sitoutumista syrjimättömään korkeakoulu yhteisöön. Ammattikorkeakoulut noudattavat ammattikorkeakoulutusta, työelämää, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevia säädöksiä.

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Tämän pitäisi toteutua jo nykyään.

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Ainakin useimmissa ammattikorekouluissa tämä on jo käytäntö.

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Tämänkin pitäisi toteutua jo nykyään. Tosin tämäkin on myös resurssi kysymys.

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

Tämä saattaa joissain tapauksissa edellyttää lisäresursointia.

Tavoite 22

3

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

2

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Opiskelijavalinnassa ja opinnoissa tulee ottaa alakohtaiset erot huomioon. Kaikki alat eivät ole saavutettavissa kaikille, joten onko silloin järkevää luoda hakuprosessi ja opinnot sellaisiksi, että opintoihin voi päästä ja ne voi läpäistä henkilö, jolla ei sitten kuitenkaan ole edellytyksiä toimia työssä, johon koulutus tähtää?

Peruskysymys on, että miten hakijoiden valikoitumisesta koulutukseen siirrytään menettelyyn, joka mahdollistaisi korkeakouluopintojen aloittamisen nykyistä paremmin.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

Erityisesti SORA-prosessissa on vielä paljon kehtettävää.

Tavoite 25

2

Lisähuomioita tavoitteesta 25

Tämä on jo nykyään lakisääteinen velvoite.

Tavoite 26

3

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Tämä on jo nyt strategiarahoituksessa.

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Työlistymisestä päättävät työnantajat, eivät korkeakoulut.

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

Tämä on hyvin tärkeää.

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Tämä on hyvin tärkeää, jotta pystyttäisiin entistä paremmin tunnistamaan ja tunnustamaan muualla, kuin koulutuksessa hankittu osaaminen. Työnantajille pitäisi myös luoda kannustimia siihen, että ulkomalaistaustaisille opiskelijoille löytyisi paremmin harjoittelu- ja työpaikkoja.

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

Tämän pitäisi jo nyt olla itsestään selvää.

Tavoite 32

3

Lisähuomioita tavoitteesta 32

Korkeakouluna emme voi ottaa kantaa opiskelijakunnan puolesta. Tämä olisi kuitenkin toivottavaa.

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Tämä ei koske ammattikorkeakouluja.

Tavoite 42

1

Lisähuomioita tavoitteesta 42

SIMHE toiminnan vakinaistuminen edellyttää pysyviä resursseja.

Tavoite 43

1

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Tämä on hyvä asia, mutta se on myös uusi tehtävä ammattikorkeakoululle ja vaatii resursseja. Monia erilaisia rinnakkaisia osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen malleja ei pidä luoda vaan samojen menettelyjen tulee koskea kaikki opiskelijoita ja jatkuvan oppimisen palveluiden käyttäjiä.

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

Tämä voi vaatia korkeakoululla lisää resurssia. Nykyisin ongelmana on ollut, että esim. ulkomaalaistaustaisen hoitohenkilöstön pätevyitysmiskoulutuksia on tehty määräaikaisten projektirahoitusten turvin. Tähän tarvitaan pysyvämpiä ratkaisuita.

Tavoite 45

3

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

2

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

2

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Oulun Ammattikorkeakoulu Oy

Virranniemi Ulla
Oulun ammattikorkeakoulu

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

2

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

2

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

2

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

2

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

2

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

2

Lisähuomioita tavoitteesta 6

-

Tavoite 7

1

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

2

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

2

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

3

Lisähuomioita tavoitteesta 12

-

Tavoite 13

2

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

3

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

2

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

2

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

2

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

2

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

3

Lisähuomioita tavoitteesta 22

-

Tavoite 23

1

Lisähuomioita tavoitteesta 23

-

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

2

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

2

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

2

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

2

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

2

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

2

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

2

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

2

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

2

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

3

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

2

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

2

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

2

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

2

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

2

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

2

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

2

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

2

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

2

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Vartiainen Marja
Suomen Yrittäjät

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

5

Lisähuomioita tavoitteesta 1

Korkeakoulujen ydintehtävät ovat koulutus ja TKI-toiminta. Nämä muuntautuvat ajan mukaisesti ja tulevaisuuden tarpeita ennakoiden. Yksittäisiä kehittämisalueita on saavutettavuuden kentässä ammattikorkeakouluissa koko ajan (mm. opetusjärjestelyt, ohjaus, digitaalisuus, tilaratkaisut, viestintä, opiskelijavalinta yms.). Saavutettavuuden parantaminen on luontaisesti korkeakoulujen tavoitteena. Lainsäädännöllinen asia se ei ole.

Tavoite 2

2

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Saavutettavuussuunnitelman aikataulu on haastava, ja suunnitelman fokus onarvioitava suhteessa koulutustason nostotavoitteisiin.

Tavoite 3

5

Lisähuomioita tavoitteesta 3

Saavutettavuus on osa korkeakoulutuksen laajentamista, koulutustason nostamista ja jatkuvan oppimisen mahdollistamista.

Tavoite 4

3

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

3

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Koulutustason nostaminen edellyttää riittävää ja pitkäjänteistä rahoitusta ammattikorkeakouluille.

Tavoite 7

3

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Lapin ammattikorkeakoulu on sitoutunut digivisioon 2030, ja vahvistamaan digitaalista oppimista/tarjontaa omilla vahvuusalueillaan. Huomattavaa kuitenkin on, että digitaalisuus ei poista koulutuksen saavutettavuuden kysymyksiä niillä aloilla joissa alueellinen osaajatarve on ennakoitu kasvavan/uudistuvan digitaalisuuden ohessa (esim. hoitotyö, teknologia-alat yms.).

Koulutusvastuiden sääntelyn kokonaisuus ja ohjauksen tavoitetaso jää epäselväksi tässä yhteydessä.

Tavoite 8

2

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

Tavoite on tärkeä, mutta millä resursseilla kyetään toteuttamaan kestäväällä tavalla. Selonteko ei ota tähän kantaa. Aikuisten, ja jo työssäolevien koulutustarpeet kohdistuvat myös tutkintojen suorittamiseen, esimerkiksi YAMK- tutkintojen kysyntä on kasvanut voimakkaasti.

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Millä resursseilla kyetään toteuttamaan. Asia avoin.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen velvoittaa jo nyt meitä.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

On luontaisesti korkeakoulun tehtäviin liittyvää

Tavoite 12

4

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Olisi uusi hallinnollinen tehtävä ammattikorkeakouluille. Koko koulutuskentän osalta kansallinen arviointi tarpeellinen.

Tavoite 13

2

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

2

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Kuuluu jo osana korkeakoulutoimintaa ohjaavia säädöksiä.

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

On korkeakouluissa luontainen tarve ja tapa toimia.

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

On korkeakouluissa luontainen tarve ja tapa toimia.

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

On korkeakouluissa luontainen tarve ja tapa toimia. Monimuotoistuminen tuo tullessaan myös resurssikysymyksen.

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

On korkeakouluissa luontainen tarve ja tapa toimia.

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

3

Lisähuomioita tavoitteesta 22

Tutkitun tiedon tuottaminen on erityisesti kansallinen tehtävä.

Tavoite 23

1

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Tarve olemassa

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

On korkeakouluissa luontainen tarve ja tapa toimia.

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

2

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

1

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Tämä on jo sopimustavoitteissa oleva asia ja tuettu strategiarahoituksella.

Tavoite 28

1

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Työelämä on keskeisessä roolissa tehtävän onnistumisessa.

Tavoite 29

1

Lisähuomioita tavoitteesta 29

Välttämätön uudistus

Tavoite 30

1

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Työelämä on keskeisessä roolissa tehtävän onnistumisessa.

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

1

Lisähuomioita tavoitteesta 32

Ei ole korkeakoulujen määrättävissä, mutta opiskelijakunnilla on tässäkin asiassa tärkeä rooli.

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

Itsestään selvä tavoite.

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Ei koske ammattikorkeakoulua.

Tavoite 42

2

Lisähuomioita tavoitteesta 42

Edellyttää pysyviä lisäresursseja.

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Tämä on vaativa ja työllistävä tehtävä. Vaatii pysyvää lisäresurssointia.

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

Korkeakoulut toteuttavat tätä. Rahoituksen löytäminen ei ole helppoa. Esim. ulkomaalaistaustaisen hoitohenkilöstön pätevöitymiskoulutuksia on toteutettu projektirahoitusten turvin

Tavoite 45

3

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Enemmän yhteiskunnan ja viranomaisten tehtävä. Korkeakoulut luonnollisesti mukana.

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

1

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

-

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Rissanen Riitta
Lapin ammattikorkeakoulu

Tiirola Jouko
Lapin ammattikorkeakoulu

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

3

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

5

Lisähuomioita tavoitteesta 2

Riippuu tavasta. Absoluuttisia kiintiöitä ei tarvita, kuten etnisyyteen perustuvia kiintiöitä, sukupuolikiintiöitä tai varallisuuskiintiöitä. Korkeakoulujen tulisi kuitenkin moninaistaa tavat päästä tutkinto-opiskelijaksi, kuten esimerkiksi jo nyt osa yliopistoista ja ammattikorkeakouluista ovat tehneet. Avoimen väyliä hakukiintiöitä tulisi kasvattaa, sekä samalla laskea avoimessa yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa opiskelemisen hintaa. Nykyinen väylähaku suosii enempiosaisia, koska vähäosaisilla ei ole varaa opiskella avoimia opintoja ja näin ollen hyödyntää avoimen väylää.

On myös huomioitava, että puhtaasti pääsykoevalintaan perustuvaan opiskelijavalintaan suosii hyväosaisia, sillä hyväosaisilla on varaa maksaa valmennuskursseista, kun taas vähäosaisilla ei. Pääsykokeet myös jättää ulkopuolelle paljon sellaisia potentiaalisia opiskelijoita, joilla on esimerkiksi vaikeuksia oppia lukemalla, mutta pärjäävät opinnoissa esimerkiksi kuuntelemalla. Siksi yliopistojen ja korkeakoulujen tulisi myös mahdollistaa sisäänpääsy muilla mahdollisin tavoin. Esimerkiksi Vaasan yliopistossa on väylä, johon voi hakea erityisen menestyksen perusteella (joita voi olla esim. menestys liike-elämässä tai politiikassa tms.) Alankomaissa jotkut korkeakoulut käyttävät vain motivaatiota hakukriteerinä ja motivaatiota mitataan eri kyselyin sekä haastatteluin.

Nykyinen todistusvalinta vuorostaan syrjii kaikkia niitä, jotka eivät vaikkapa nuoruudessaan menestyneet lukiossa, mutta päättävät hakea korkeakouluopiskelijoiksi esimerkiksi vasta myöhemmällä iällä. Tällaisia ihmisiä ei tulisi rangaista siitä, että he ovat menneisyydessään suorittaneet lukion huonosti. Todistusvalinnoissa on myös vääristymä ammattikorkeakoulujen puolella, kun verrataan ylioppilastodistuksen ja ammattikoulutodistuksen painoarvoja. Ammattikouluissa arviointiasteikko on ylioppilastodistusarviointia kapeampaa, sekä ammattikouluissa arvosanojen saaminen on helpompaa. Näin ollen ammattikoulussa hyvin pärjännyt, mutta ylioppilasta vähäpotentiaalisempi kokelas, tulee valituksi ylioppilaan asemesta.

Tavoite 3

2

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

3

Lisähuomioita tavoitteesta 4

-

Tavoite 5

2

Lisähuomioita tavoitteesta 5

-

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

Tavoite on hyvä, kunhan huomioidaan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työllistymismahdollisuudet. Kaikkien ei välttämättä tarvitsisi suorittaa ylempää korkeakoulututkintoa, kuten maisterin tutkintoa. Kandidaateille ja alemman ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneilla tulee olla edelleen hyvät työllistymismahdollisuudet. Kansalaisia ei saa ylikouluttaa, sillä se on kallista ja tehotonta.

Tavoite 7

1

Lisähuomioita tavoitteesta 7

Digitallehteita voisi hyödyntää myös maksuttomassa avoimessa opetuksessa kaikille kansalaisille.

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

-

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Opintojen tulee olla kohtuuhintaisia. Nykyisin mm. kesäyliopistot tarjoavat valmentavaa ja omaa osaamista vahvistavaa opetusta, mutta opintomaksut ovat pahimmillaan tuhansia euroja. Sen sijaan Jyväskylän yliopisto on tarjonnut koronapandemian aikana maksuttomia avoimia yliopisto-opintoja työttömille, mikä on mielestäni esimerkillistä. Tällaista toimintaa tulisi jatkaa poikkeusolojen jälkeenkin.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

2

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Korkeakoulujen ei kuitenkaan tulisi käyttää kohtuuttomasti rahaa mainontaan, sillä hakijoita hakupaikkoja kohden on kaikesta huolimatta enemmän. Sen sijaan pienempien paikkakuntien ammattikorkeakoulujen näkyvyyttä olisi syytä lisätä.

Tavoite 13

3

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

2

Lisähuomioita tavoitteesta 14

-

Tavoite 15

2

Lisähuomioita tavoitteesta 15

-

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

-

Tavoite 17

2

Lisähuomioita tavoitteesta 17

-

Tavoite 18

2

Lisähuomioita tavoitteesta 18

-

Tavoite 19

2

Lisähuomioita tavoitteesta 19

-

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

-

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

-

Tavoite 22

1

Lisähuomioita tavoitteesta 22

Tutkimus tulisi laajentaa myös nk. "välivuotta" viettäviin ihmisiin, jotka ovat syrjäytymisvaarassa. Tulisi myös miettiä sitä, miten heidän asemaa voidaan parantaa. Itsenäisesti asuva nuori saattaa ollaa niin ikään loukussa siinä siirtymävaiheessa, joka tapahtuu toiselta asteelta kolmannelle asteelle. Itsenäisesti asuvan nuoren on vaikeampi hakea korkeakouluun, sillä heidän on käytävä töissä rahoittaakseen asumisensa, mutta samalla he menettävät lukuaikaa pääsykokeisiin valmistautumisessa. Jotta aikaa olisi, on nuorten jäätävä työttömäksi. Tästä voi tulla vaarallinen kierre, joka kyynistää nuoren.

Tavoite 23

1

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Ensikertalaisten osuutta tulisi kasvattaa entisestään, sekä todistusvalintoja pitäisi kohdentaa paremmin. Nykyisessä mallissa ongelmallista on se, että matematiikasta saa edelleen eniten pisteitä myös sellaisilla aloilla, jossa matematiikan osaaminen on toissijaista (esim. humanistiset tieteet.) Kuitenkin reaaliaineet ovat yhtä arvokkaita, eli esimerkiksi biologian osaaminen on yhtä arvokasta kuin yhteiskuntaopin osaaminen, vaikka hakisikin opiskelemaan yhteiskuntatieteelliseen.

Yle uutisoi keväällä 2021, että ylioppilaskokeiden uusijat ovat kasvaneet vuosi vuodelta sen jälkeen, kun todistusvalintaa on korostettu hakutapana. Tämä vaikeuttaa lukio-opiskelijoiden menestymistä ylioppilaskokeissa ja kasvattaa todennäköisyyttä sille, että tarkasteltavan vuoden abiturientit ovat seuraavana keväänä korottamassa arvosanojaan, sillä kokeita uusivat aikuisopiskelijat ovat nostattaneet gaussin käyrän mukaista arviointia ylöspäin. Tämä edellämäinittu kasvattaa myös riskiä tähän aikaisemmin mainitsemaani välivuosioukkuihin. On myös huomioitava, että kokeiden uusiminen on kohtalaisen kallista joihin vähäosaisilla ei ole varaa.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

1

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

2

Lisähuomioita tavoitteesta 27

-

Tavoite 28

2

Lisähuomioita tavoitteesta 28

-

Tavoite 29

2

Lisähuomioita tavoitteesta 29

-

Tavoite 30

2

Lisähuomioita tavoitteesta 30

-

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

1

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

-

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

-

Tavoite 37

2

Lisähuomioita tavoitteesta 37

-

Tavoite 38

2

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

2

Lisähuomioita tavoitteesta 40

-

Tavoite 41

3

Lisähuomioita tavoitteesta 41

-

Tavoite 42

3

Lisähuomioita tavoitteesta 42

-

Tavoite 43

2

Lisähuomioita tavoitteesta 43

-

Tavoite 44

2

Lisähuomioita tavoitteesta 44

-

Tavoite 45

1

Lisähuomioita tavoitteesta 45

-

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

-

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

-

Tavoite 48

1

Lisähuomioita tavoitteesta 48

-

Tavoite 49

1

Lisähuomioita tavoitteesta 49

YK:n sopimuksia tulisi tarkastella jokaisen päätöksenteon yhteydessä ja näitä sopimuksia tulisi pitää vähimmäisvaatimuksena päätöksenteolle.

Tavoite 50

1

Lisähuomioita tavoitteesta 50

-

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

-

Miika Vakkilainen
Avoimen yliopiston opiskelija, vapaaehtoistyöntekijä, järjestöaktiivi